

Ohtlike kemikaalidega töötamine väljaspool siseruume

Aare Selberg, Sotsiaalministeeriumi Rahvatervise osakonna keskkonnatervise ja kemikaaliohutuse üksuse peaspetsialist

Tööandjalt laekus küsimus: „Üldjuhul on antud kemikaalide ohutuse tagamise kohta ohutuskaartidel põhjalik info, kuid kas sellisel juhul eeldatakse, et töötaja töötab sellega töökeskkonnas, mis asub ruumis sees? Kuidas arvestada ohutust/ohtlikkust siis, kui ohtliku kemikaaliga tehakse tööd väljas, st värske õhu käes?”

Määrus 453/2010/EL [Komisjoni määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)] ütleb, et (II lisa A osa 0.2.1) „Ohutuskaardi koostaja võtab arvesse, et ohutuskaart peab teavitama selle kasutajat aine või seguga seotud ohtudest ning andma teavet nende ohutu ladustamise, käitlemise ja kõrvaldamise kohta.” Need ohud on ainspetsiifilised ja ei sõltu aine kontsentratsioonist. Näiteks kantserogeensus on tingitud aine koostisest või struktuurist, mitte selle aine kontsentratsioonist.

Ohutuskaardi 7. jaos („Käitlemine ja ladustamine”, II lisa A osa 7) esitatakse inimeste tervise- ja keskkonnakaitsega ning ohutuse tagamisega seotud teavet, mis aitab tööandjal töötada välja sobiva töökorralduse ja korralduslikud meetmed.

Risk inimese tervisele või keskkonnale sõltub ohtliku aine kontsentratsioonist ja kokkupuuteajast. Ohutuskaardi 8. jaos („Kokkupuute ohjamine/isikukaitse”,

II lisa A osa 8) kirjeldatakse töökeskkonnas kohaldatavaid kokkupuute piirnorme ja vajalikke riskijuhtimismeetmeid. Seega peab käitleja saama ohutuskaardilt piisavat infot kemikaali ohutuks käitlemiseks töökeskkonnas. Tootja vastutab ajakohastatud ohutuskaardi koostamise eest ning tarbija peab selle saama koos ohtliku kemikaaliga.

Direktiiv 98/24/EÜ, mis käsitleb töötajate tervise ja ohutuse kaitset keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööol, defineerib: *ohtlike ainete piirnorm töökeskkonnas* on kindlaksmääratud vaatlusperioodi jooksul töötaja hingamispiirkonna õhus keemilise mõjuri kontsentratsiooni aja-kaalu keskmine piirnorm, kui ei ole teisiti määratud.

Siin on töökeskkond seotud töötaja hingamispiirkonnaga.

„Töötervishoiu ja tööohutuse seadus” § 3(1) defineerib „Töökeskkond on ümbrus, milles inimene töötab.” Sama seaduse § 4(1) sätestab: „Käesolevas seaduses mõistetakse töökohana füüsilisest isikust ettevõtja või äriühingu ettevõtte, riigi või kohaliku omavalitsuse asutuse, mittetulundusühingu või sihtasutuse (edaspidi ettevõtte) territooriumil või tööruumis paiknevat töötamiskohta ja selle ümbrust või muid töötamiskohti, kuhu töötajal on töötamise ajal juurdepääs või kus ta töötab tööandja loal või korraldusel.”

Siin on töökohaks nimetatud ettevõtte territooriumi või tööruumi, seega

ei piirdu töökoht (ja üldiselt töökeskkond) tööruumiga (siseruumiga).

Kokkuvõtteks võib öelda, et ohutuskaardile kantakse teave, mis seletab kemikaaliga seotud ohtusid ning nende ohjamiseks vajalikud meetmeid, mille abiga on võimalik kemikaali ohutult käidelda.

Töökeskkond ei pea piirduma siseruumiga ning töökeskkonnale kehtestatud piirnormid kehtivad kogu töökeskkonnale (ka ettevõtte territooriumile, kui töötegemise koht asub väljaspool siseruumi).

Seega, kui kemikaali ohutuskaart näeb ette hingamisteede kaitsevahendeid, sobilikke kaitserõivaid, kindaid jms, tuleb need töötajatele väljastada ka välitingimustes.